Контрольный экземпляр

Массе а мехний пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ЕРА, 13 ФЕВРАЛЬ, 1986 ШУ. ★ № 19 (7210). ★ Мах 3 кеп.

Берригача мехка санна, Нохч - ГIалгIайчен кхъхьегамхошца vIоагIга кхоабалдаь тIаийпад парте XXVII съезда хьалхара документаш. Исторически лоацача хана — кхаь пятилетке — дикалга диллача кердача бовзам тIа доаддаш хIама тхакхолла низаши производственни гIулакхаш тоаде, экономика дегIалоалара керттерча лостамашка сиха дIахьалхашкахьа ухнига Iалашде, дIадахача дерригача шеран Iоалр мисссеи йоза производственни потенциал хьо еза пай мехка.

Цунга хьежа, халкъа боахама деррига доакъош дегIадоладеча хIаваала цIакха ца баьча бесса дукха бохь бе безам бе вай республика кхъхьегамхой. Из кхета а деш, пийттаIагIча пятилетка хьалхара деношка дена балха ханах лерттIа пайда эца, кхъхьегама оьсарде лакхье, продукци дикагIа хилийта гIертан кхъхьет дукхагIа йолча производственни коллективаша. Хьаьта цох доккха бераг а дьинад. Ленинаки парте XXVII съезда баха ма боагIгIа пакъабакхара ряьк баьнчча Нохч - ГIалгIайчен индустре бохьлоцца ух шера январь бетта планаг тергIай совгIа маьхале яьккхай ххо миллион сома маьха гарга продукци.

Ерригсоюзни социалистически яхье котвало янхьарах

Балха ха—балха

КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦПСС, ВЛКСМ ЦК нагахь кара тела Цье байраккацин Памятни знакашни душ СССР ВДНХ Ерригсоюзни сийлен Уллга тIа лъхача коллективаш опыто тешаеви хъахьоьх: балха хIара минута хьуржат деча толамаш доккхачIа долга, цига пъхьегамга оьсарде лаккагIа йолга, тароеч биззагIа пайда эцилга. Цу тайпара масал тойт къахьегаш IаштIехьбакхкара а стимулировани яра а коллективни формаш юкъеболалъча коллективаша. Цига пъхьа санна яьсиндадь ха зехьа йоаелга, лаккагIа а оборудованера болх байтара коэффициент, долче, производственни гIулакхаш ритмично дел.

КПСС Программа кердача редакце проекта тIа аьнна: «Вахара коммунистически хьежане хиланза яргIоаца белгалго — общества члений саккетам, общественни хьнар, дисциплина а самодисциплина а лаккача бозраме хилар, коммунистически общениге лелае тIаийца цIаш йола правилаш ихочанчъелга хIара сага дега эпар а оамал а хинна дIаоттаргдолаш». Из бехнтокъане декхар ихочачадага эггара хьалха эпар да социалистически дисциплина чIоагIгIела, хIара участке порядок хулга, производства культура лакхъера. Тlакхха мара вIашtтехьдаргдад балха ханах лерттIа пайда эца, долче, экономикага интенсификаци елга сихде. Цу дешай цахадгIан йоахко юо «Оргтехника» производственни объединене, «Союзавтомастрой» ВНПО опытно - экспериментальни завода, «Автоспецоборудование» яхача опытно - экспериментальни завода кулгалхошца, специализаташца, партийни а профсоюзни а организацеша. Оьсаре къахьегардола а лерттIа салоIаргдола а хьалаш вIашtтехьдоах, керда техника юкъеъхъяь, цунах боих бе ваь Iомабу. Цу деррагIне йиш хулийт хIара минут балха дIаала.

Къахьегама дисциплинин, балха ха йоаяраь дуццача хана эггара хьалха хьоахвоу прогулаш ерашш, малара тIакхуярашш, мекъабераш, летуашш оалараш. Из вийса а да, хIама аьлча, керттерча дакъе уж ва хъяьнала къахьегачар кходи сахьаташ доадерашш, оIарчача коллективан Совет хозяйствашш. ЦIудуьма а хIама а ма хIама яьнна, цIакхбаьха, хъяьккъа дола къамаьлаш а йийся тIехьехамаш а мел дукха дурах, моллагIа тайпа кхетамаш болх берах дисциплина телхараш, оолхлочун цIи сих деш да оIарчаш кхете тIаийш а хаза цеце, тушетIо, оригдаь хIанза яргIоаца порядок да хуле. Хоалхане доаца из хIама, халахете я, терхал да деш дут вай республика дукхача предприниятеша. Оьсаре а хIара минутах пайда эцаш а хIама яьнна оерда а пIишлоялош, бетон е кирпIичаш хьвярга хьежаш сахьаташ доахаш хилча, эпаш йола оатхал хьвяда IерташI токарь «инструментализ» очередях литта везаш хIума, снабженцаша шоай ханнаьха де дезар да дарах тай е кIанкъар доаца IаштIехьбакхкара, тегарий болх сеца литташ хIама? Хьаьта ду тайпара моттигаш хIара дийпъьхьа яхар санна хул республика гIишлош организацеша, машиностроительни заводанна, Назрановски трикотажна фабрице, швейни объединенне, кхъчаьа. Цу тIа гIолла хьалха штурмовщина, аврали, ха чакхъьяьнчалуш тIехьагIа болх бе нах юкебутьяра. Масала, дIадахача тера хIара болхло сиена йнстельнаьчу тIехьагIа пийтта сахьата болх бе безам хилар пайдаь. Уж тайпа моттигаш къаьста духха ниисьелар мехкадеш чакхдоахача, машиностроительни заводанна, хьу чакхйолхача, кхачан промышленноста предприятенна. Цудухьа хIара коллективна болх бооррамагIа Дабахкхийтара, технологически дисциплина чIоагIгIара, хIара сага йолу хIама кел эпаччиг Iалашдара, къахьегам Iнлман ларда тIа вIашtтехьбакхкара, договорни декхараш йнллача хана кхочачадгар къаьстта терхам тIабахийта боаннаб партийни а профсоюзни а организацеша, предприятей кулгалхошца. Цо йиш хуллийтгIа хIара минутах лерттIа пайда эца, хьедер дикагIа а духхагIа а хилийта.

Цхьабахьа, из дугургдеш шоай декхараш талмаьста ихочачадгар, прогулаш ерашш, дегIа хьаьнар да доаккхаш къаьстта безам бараш, малара тIехьбакхьяраш хьагуча да боахе, къахьегама коллективаех долчча СССР Законо дуча бокъонашка хьежжа царгIара доагIар хьа да дехе, материальни а моральни а стимулех пайда эцилга кийса ца леладей. Укказа дууза хIама де йиш йолаш я новькостий судаш, бригадаН советаш, производства ветеранаш, хьехамчаш. Цунца цхьана дукхагIа дуцца деза хьалнала къаьстагех, шоаннта уллубчарна дика мекеда гойтарех. Къаьстта терхам тIабахийта беза хьалхазаттарий опыт, цар балха методанш шеранIа йоаэийтара.

Балха ха хIоара дукха хIама де йиш йолаш а де дезаш а я бозача пъхьа Iалашдара дуу, общественни питане а торговле а организацеи, автотранспортни предприятеи, кхиирани. Къаьхьегамхошта аьттув болча а дар ха кIеззагIга йоагIгIолча а тайпара гIулакх делга Iалашде деза цар. Ла йиш йолаш хIама дац хьа балха тIера а боахан тайп - тайпара мероприятеи чакхйоахилга, совещанеш а собранеи а елга.

КПСС ЦК апрельски (1985 ш.) Пленума решенешка хьежна дош эггабькъиха хувцилга Iалашдара, боахама деррига дукха хIоаттра хIуцанаш дара, экономически а Iилман - техничеси а потенциалаш дикагIа пайда эцадеш, йIадсохIар ма могта кIеззагIга а хуийташ, хьа хулар доккхачIа хилийтара оарцагIбальнача республика къаьстагIанкошта хIама доарIхIама да балха ханах боагIгIача бесса пайда эпар, гIулакх доацаш а хIама хьа да деш а яхьа минут да йоаду. ХIама аьлча, цуи мах къаьстта беза ба тахан. Цох уйша да ух шера а шийттаIагIча пятилетка а заданеш толаме ихочачъелга.

КПСС XXVII съезда сийна!

Съезда делегат

АХАРХОЧУН ИРАЗ

Цун дас — Гаспос каст-каста оалар: «Лаьттан хан бе хозу хьа хIамах кхийнан — цхьа-дале, къаьстагна сийле яйзай цуна, шолгIа-дале, хала везаш ваьхан из, ехозIагIа-дале, праздата бода ниьх лехаб цо».

Лайбо кIайдаьча кхай йисте латт Бахьаудин. Лаьттан накха шортина бувьхьан санна хетадеу цунна. Ахархочун кулгална сагтесод цо. Кастта охьахо Iмрзагерьгъ ергIара аре. ТIакхха деза хьажкIий фийгаш легаргда нохаро кIельдаьча лаьтта. Духха ца гонш баьцдара зIирган хьалтайся, цхьа бос болча бабцдарча кIуьса тарадерзаргда из.

Иштта уьш Кодзоев Бахьаудин хьажкIий-гIалгIа ца уьх тIехьхарча тIсъаь пхиъ шера. Говзача хьекархочо ше хьехаш долча берий оамалаш мо Iоманыь цо цу юкъа лаьттан кхаййенан. Шераш цаI шоллагIча тара доацаш цуьх. Цунга хьежжа чоалхане а цахадгIан кердадар Iомадде дезаш а ба ахархочун бох. Уьх шера йинарах тIехьхарча деношка Ростовски областе хиннача «Интенсивни технологи, коллективни подряд, боахама расчет юкъейоалларча формаш» яхача совещанне гIакъа доацаш. Дукхаха Iнлманхошца, специалисташа, тIе сахьа болча къаьхьегамхошца къамаьл деш дикагIа хьегIарг Бахьаудина мел лоарIхIаме хуьцамаш хиннад юртбоахаме, мел дохкий декхараш отгадьад парте советски хьекъа хьалхазIа.

ХЬАЛХАРА ЭКЗАМЕН

Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхозе 1961 шера балха вера Бахьаудин. Доккха дешар цун хьалхара кIел дикагIа дар тIаийца декхараш. Дерригга агротехнически балхаш ханнаьха чакхдоаке тIегIертар къоне механизатор. Шу а берзаш хьара. Бокха кхуссаьм чуберга совхозо. Пачхьа-хьалхенне къажкIаш дIачуьлара план йиззе кхочаийтIар цо. ХIаьта гурахьа динагIбогIуш совхоза къаьхьегамхой цIераш йоаяраь хIама хенна къижкар бахьаудина яр а.

Хьалхара толамо куреваьккхаш хьанга зIамига сагI. Оу турпдар йокъъа эттаьлара, чоагIнаг леталаре? Хьоттам моллагIа хинначу аьнна шерагара шерага дукхагIа чакхдоаш хьалхенне декхараш вевзар. Из уйла дIаалаца тер Кодзоева дег чура.

Ена хьатIаккъечу шоллагIа Бабста. Иза деша дешна дахьна дIацер кхашка. Гусевнчни трактор а халла мара дIаахийтаIар малх хьежача боалева хотто. Цудуха сецца, гIор боастагIа дIаоцаделга йолча хана дIабоаборбоа Бахьаудина шиъ болх. Кхай тIа кхо дуьлаш вар из. Хенначъя дIадийра яьлча. Цьяьгара из хьатIаделхар хьажкIий зIирган.

Цъьан дийнахь кхай йисте трактор соцъеь, хьажкIашта юкъе ваьлар Бахьаудин. Матардеха дагIа зIирг зийра цо цIаьхье. Кулг дIакхеташе, оала лаьттагIа е боалийнаьсаш, атта хьалхалъар из. Кхетаде хала децер кхай тIа чоагIнаг летагIа. КIирвенна дIа-ъа хьежача цу тайпара зIирган Iалъмате ерага дар. Цъьаьпа моттигаш вIалла хьажкIа дIа ца йийча санна хьесс яр.

Чехка агроном волча вахар Кодзоев. Цигга хайра цунна ноаяьлча хIама летай. Тlаьда хIо дIадоержадер баьъна — доаш хинна из. Совхозе а районе а эшаш йола гирбнгдаш яцар. Кха доаш латтар. Юртарча бокхичча нагага лаьттар Бахьаудина. Оу тайпара декхар — Жирнй а Черсий - Балхарой а республикашка воде, лоалахой опыт IамагI хьуьна.

Пхи шу хьалха Венгрерча селекционерша иеродьякача ССК-363 хIама фух йола тъъкхаш дIаийяра Бахьаудина кулгайечу звенос. Гурахьа хIара гектара тIара 70 центнер фуьлъьхьа хьажкIаш чуийдер.

Цхи новькостийца дага а вьяьна, ъьатIадогIча шера е цу фух йола хьажкIаш дIае лаьркIар Кодзоева. Ха бесам бар — кхы лаьттагIа бола хьувькъам цар ну е лац.

— Сона тьъхетачух, цу шера мисссеи чIоагIга кхъхьийгадац ова, — вьлар Бахьаудина. — Цъьабакъде, хьоькъам хьалха хинначуп цъьа центнер лаьккагIа мара хилинзар. Ехотадир из хьажкIий фу хуъца дезилга.

Цъьайтагlагlча пятилетка тIехьхарча кхаь шера Югославера Iнлманхошца врадьякача БЦ-6625, ЗПСК-704 яхача фух йоле хьажкIаш хьажкIеш в Кодзоева звено. Сохьхе ре кордано хьуьхьам беннаб цо хIара гектара тIара 113 центнер!

ХьажкIаш чуъцача хана кхай тIара цIеваргIаш Кодзоев. Шо боаккх хьалхара мул. Къаьстта дукхъеззенний цунна «Херсонец-200» яха комбайн, цIена а дика а бу цо Iоаш. Цъьа-боьча комбайнераша урсаш 25—30 сантиметр лакха леледу, кхера, аьшк, гударг дуъъалнийсаЧна кагдергда, яхаш. Из бахьан доалаш цъьайола хьажкIаш урсаша лохехьа юс, цъьаяраш тед. Бахьаудина урсаш лаьттара нт сантиметр мара хьалъейдар, цудухьа цхьа хьажкIа ца йоташ чу а эц.

Хоз цунна толамга боде чIиъ хьурмат дарцеи яхьм барцеи бувзабехна болга.

ХЬАЛХАРА ЭГГАРА СИЙЛЕ

Кодзоева цхьана болх беш бе М. Гаджиев С. Ядцеви. Ухт шера дин шозза дукхагIа долче кхай тIа болх бе лаьркIа ба уж. Зъенех керде нах лаьттарбабе. Шекех яц: Бахьаудина царна а хьекаргда атта довца ахархочун Iнлма: Кхыъ тайпара хила а йиш яц из-м. Еррига ший дог-уйла гонаьзаргда на наха дIалуш хьавоах из.

Каст-каста го йиш я из Тюй-Юртарча школашка. Ший тIехьа хенарча берапах, сатам бовца чехьаналг, къаьхьегамо хоздаче вахарах дувц цо берашта. Лерг дилла лодуьг дешаршхоша Бахьаудина дуъцучунга, хьогаш бIаралъеш цун нахьха тIа ухача орденаштан медалешташ. Дахьено лехьа мах баьб ахархочо дахьача къаьхьегама толамаш.

Нохч - ГIалгIай АССР Лахкехьарча Совета депутат а КПСС обкома бюро член а ва Кодзоев. ДIадахача шера дакъабертта хинначу Нохч - ГIалгIай областной партийни конференце КПСС XXVII съезда делегатала зIирзар из. Кхаъв толаделар цун дог кхыболча делегатий цIераъта юкъе ший цIи йоаяккхаш хезача. Ца тешаш дIе-ъа вийзар из. Безаме къаьхьегар цунгахьа зале баггарца.

Кхийгар Бахьаудин: кхочаниста биографе хила яиш йола эггара лоарIхIаме дола гIулакх ший аьзарг хулаш латтийга.

М. КАРТОЕВ.

15 ФЕВРАЛЕ— КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИК

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАРГДА...

Дика къахьегарца белгалдаккха дахьхад хьатIаделгIача пюаттдийнахьа хургIола коммунистически субботник В. И. Ленина цIеграгIа Грозненски мехкадаст-та чакхдоахача завода яхлагIа цеха коллективо. Цу дийнахьа цига къахьегаш хургIа 380 сат. Цар арахецарга 5,7 эзар сома маьха мехкадыта тайп-тайпара продукци. Къахьегама оьсарье 107 процентаI кIеззагIга йоацаш болх бе лаьркIад хIаране.

Субботникга дика кийчо яргIа белгалд я А. Кимаев керте латта технологи сменa.

Цунгара хьокхам эпаш къахьег В. Уланкина, Н. Сабельникова, Т. Маслецова кулгалдеча технологаша я.

А. ЗАМИДОВ.

Субботникга деррига а кийча да оборудованена комплектаци ена Карабулински производственно - техниче-ски базе. Цунна юкъе дахьа доацаш хургIа 300 сом-гIа болхло. Царех дукхагIбаш ший массазарча, балха моттигашка хургба. Цу дийнахьа 6 бIаь сома маьха балхан дерзда база къахьегамхоша.

Массарел хьалхагIа Субботникага кийчо яь яьлар И. Шадиева кулгалду учаток. Болхлоша лаьркIад шоаш цу дийнахьа дахьяка ча алалех 6,5 бIаь сом пятилетка фонде дIачудала.

А. УРОЖАЕВ

«СПАРТАК» ЯХАЧА ЕРРИГСОЮЗНИ ШИЙ ЛОIАМЕЧА СПОРТИВНИ ОБЩЕСТВА ЭГГАРА ТIЕХ БЕЛГАЛБАЬННАЧА СПОРТСМЕНАШТЕН БОЛХЛОШТЕН СССР ОРДЕНАШ МЕДАЛАШ ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Физически культурен спорти дегIайолаяеча толамаш дахарагIа совгIаган дуьда:

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ГIОЛЛА «ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Насуханов Руслан Тутаевича — ПАП яхача Грозненски производственни объединене производственни гимнастикана волча инструктора-методиста.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума
Председатель **А. ГРОМЫКО.**

СССР Лакхехьарча Совета Президиума
Секретарь **Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.**

Москва, Кремль.

СОВЕТСКИ ПРОФСОЮЗАШ—КОММУНИЗМА ШКОЛА

КПСС XXVII СЪЕЗДА ПРЕСС-ЦЕНТРЕ

Профсоюзаш болам социализм хьалъеча ерригача оягIапшка экономика айяра, наха кхетем балара, производства дай шоаш хилара уйла пхара чуйбоссара тешаме средство хила а хинна, хIанз а я. Из белгалдаьхар 11 феврале КПСС XXVII съезда пресс-центре хинначу пресс-конференце. Советски кIыча мехкийн журналисташа хинна эггара хьалхара вIашtтехкетар цхьа бахьан доацаш дацар темана хетадаь — советски профсоюзаш съездагара съездага.

Массови информацие средствай виканашта хьалхашка къамаьлаш давча ВЦСПС секретараша В. П. Проворовеи А. М. Собственни, ВЦСПС кIыча бехнтохкамеча хьалхошца дийцар съездера хьалха социалистически яхь яржарах. Цун доакъашхошца керттера нна тIабохийт бийдал, материалаш, доагорагенергетически ресурсаш кхоярди царех пайда эцара эффективность лакхъяран.

Къахьегама коллективаша профсоюзашца хьинаре дахьнад, ма дарра аьлча, съездал хьалхара доарIхIаме документ — 1986 — 1990 шерашца 2000 шерага кхачалца йолча юкъаIеи Ерригсоюзни профсоюзни XI конгресс. (ТАСС).

ХЬАЛХАЛАТТАРАШТА— СОВГIАТАШ

Цхьайтагlагlча пятилетка заданеи совгIа мехка дукха лаат, коагролаш, пенара свеклаш, духх, шура, кхыбола продукци еннаI Назрановски района юрта къахьегамхоша. Доккхий толамаш дахьхад промышленни предприятей коллективаша а. Назрановнаш — 1985 шерех бIарчъача пятилетках заданеш хилаше кхочанчъер духьа лелаяьча ерригрессийски социалистически яхье нотбабинарашта юкъе. КПСС XXVII съезда баха ма боагIгIара нахъабазар, къахьегама оьсарлен ораченача продукце дикаи лахчъяр дуьхьа кхы а хьинарге кхоьсаи лоатIар-бар. Цилма - техничеси прогресс дIахо снхьелга вIашtтехьдаккхар ловш.

Собране кхамаьл дир парте Старопромыслозски районна поллагIгIа секретара Х. М. Дзейтова. «Оргтехника» яхача объединене секретара Э. М. Абубакарова, Грозненски ремонтно - механически завода керттерча инженера Е. В. Осипова, тIемен кхъхьегамои ветерана, НГДАССР заслуженни хьехархоче В. А. Пинова, «Грознефть» объединене партюма секретара Ю. В. Васильевница, Грозненски комсомольски организацне секретара Х. Оздоевас, кхыъчар. Дезача совгIато, йоахар цар, тхо дехаприйла ду кхы а хьинарге кхъхьета, общественни производстве эффективность лакхъерг йола, шийттаIагIча пятилетка планаш социалистически декхарашш тIаьхьа ма кхочанчъергда а кхоачамаш хадланоа лела.

* * *

Цхьайтагlагlча пятилетка планаш кхочанчъева толамаш дахарах Ерригроссийски социалистически яхье котвьлнар з лаьрхIа РСФСР Министрий Советеи ВЦПСС ен карара кара тела Цье байраех хIоаттар Веденски района С. Орджоникидзе цIераIга колхоза.

Деза совгIат колхоза коллективаца дIаделар Нохч-ГIалгIай АССР-а агропромышленни Комитета председателе С. Н. Кожухоснче.

Шозш бахьа балха лакха мах дIаделар баркал оазашш къамаьл дир гIишлонхоча З. Гакаева, инженера Л. Чакаева, тхьамда леладелга эксперименталнаьчу кодеи Д. Элгъуаева, колхоза председателе А. Хусаннова, КПСС Веденски районна хьалхарча секретара С. Н. Самойловас.

Лаьрхlар кхоачашду

Старогрозненски бурув тохара балхий управлене лаьттан ченаш техникаца ер ну долделта дешнаш лаьнад сонгIа техьа цеI-ах 1 бIаь метр гарга бурув. Хlара станокца юкъера лаьрхIача бетта 6 гIишло тохара коммерчески сухала задани 110 процент кхоачашъяьл цар, начкъьалкхенга кхоачадьзар. Кхоьруш дезаш оолаш цар кхы 130 центнер кIезигагIа я.

Планаш кхоачашъяра къаьстта тIехьъосаш йоагIа цу боахама цхьоалагIа ферма.

Цу кхоачамбоагара керттера хьежаш хьайбаш во кхабар. Рационара хьежжа доагIа доакъар лад царна. Цу уьхаш цар хьайбаш цхьабочча iатта силос эшачул дукхагIен вокхоа кIезигагIа кул. Ца кийч а да деш ше долчча тайпара тел.

Тlехьхарча хана кIезига пайда эц уьхаза толамагIа болча хьайбаш леладелрий опытах а. Хьайбаш Iантара дахара чусоцадача деза цунах дукхагIа лодеш е пенгазет а е «молния» а яц. Из бахьан долаш опыт йоакхагIа йолча доарIхIаме яхача iатта силос хIара кхоабача Iатта-тара яьккха ;шура 120—130 килограмм дукха-гIа хIлар.

Х. МАГОМЕТОВ.

Деша дай бац

Цхьайтагlагlча пятилетке декхарех дика лоарIхIабеш къахьегаш Суржински района Ленина цIераIга колхоза хьайбаш леладеряша.

Ханалл хьалха кхоачашъяр пачъхьалхенга шура, духх дIадалар планаш.

Цхьабахьа, геттара во-дIадоладаьд кердача пятилетка а яхьадеш, Масала, дIабахача январь бетта пачъхьалхенга ехка шура, соахка цу хьажа 130 центнер кIезигагIа я.

Планаш кхоачашъяра къаьстта тIехьъосаш йоагIа цу боахама цхьоалагIа ферма.

Цу кхоачамбоагара керттера хьежаш хьайбаш во кхабар. Рационара хьежжа доагIа доакъар лад царна. Цу уьхаш цар хьайбаш цхьабочча iатта силос эшачул дукхагIен вокхоа кIезигагIа кул. Ца кийч а да деш ше долчча тайпара тел.

Тlехьхарча хана кIезига пайда эц уьхаза толамагIа болча хьайбаш леладелрий опытах а. Хьайбаш Iантара дахара чусоцадача деза цунах дукхагIа лодеш е пенгазет а е «молния» а яц. Из бахьан долаш опыт йоакхагIа йолча доарIхIаме яхача iатта силос хIара кхоабача Iатта-тара яьккха ;шура 120—130 килограмм дукха-гIа хIлар.

Х. МАГОМЕТОВ.

КПСС XXVII СЪЕЗДА СИЙНА

КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА!

1986 шерара Нохч-ГІалгІай АССР къахьегамхой социалистически дехкараш

Нохч-ГІалгІай АССР къахьегамхоша, цхьайталагІча пятилетка планаш ханал хьалха кхоачашъяри КПСС XXVII съезда баха ма боагГІара накъабахари дуьза шерра социалистически яхь а йоаржаяь, болггалара толамаш даьхад. ДІаяхача пятилетка шерашка хьа а яь, планал совгІа маьхала яьккхай 47 миллион сома продукци. Дикагіа а тешамеда а хинна! арахецеа хІамаш. Дика хІамаш карагІдьяннад гІишлош хьалъеча, юрта боахаме, транспорте, бувзама средстваш дегІакхувлаче, Тоабаьб торговлен общественни питанен предприятей, быта служба, унахцІено пораяра учрежденеи болх. Пайда дикагІа нибе баьнна бийдалах, материалех, йоагоча хІамаех, электроэнергех, шозлагІча материални ресурсех.

Халкъа боахама дерригача доакъошка чакхдаьхад Іилма-технически прогресс сихьяра тІадерзадаь дукхха гІулакхаш.

ДІахо дегІаенай образовани, Іилма, культура.

Мохк социально-экономически дегІабоагІилгра сихдара тІаберзабаь КПСС ЦК апрельски октябрьскин [1985 ш.] Пленумашка кийчбаь никъ, цу дешах дола съезда хьалхара парте документаш мога а деш, республіка къахьегамхоша, мехка экономически оборонни низ ЙоагІбара юкъе доагГІаш дола дакъа лаца лаьрхІа а болаш, 1986 шера дехкараш тІаяц.

Общественни производствен эффективность лакхъяр, цунна интенсификаци яр дуьза керттера уйла Іилма - технически прогресс сихьяра мероприятеш чакхъяхара тІаерзае. Болх беш йола производство технически кхы тІа а кийчъяреи цунна реконструкци яреи-болх хьинарегІа бе, цун культура массе оагІорахьара лаккъе. Іилма - тохкамен проектни институтий, конструкторски бюрой, Іилма - производственни производственни объединеней, лаккерча дешара заведеней, рационализаторийн изобретателий низаш из эггара хьалхарча арГІанара дехкар кхоачашдара тІадерзаде.

Промышленность бІарчча хьайпача производства технически боарам лакхбара, арахеца продукци дикагІеи тешамгІеи хилийтара, къахьегама овсарле лаккъара гІо деш йола 1 эзарнел кІезигагІа йоана мероприятеш производствана юкъеяха. Іилмани проектни организацеи коллектниаЙ, предприятей специалистий низашца халкъа боахама керттерча доакъошка Іилма - технически прогресс сихъергІола 58 тема ханал хьалха кийчъяь яккха а производствана юкъеяха а, цу дакъе: КМ-6 яха комбинированни маслоблок хьалъяра проекта технологически дакъа чакхдаккха; Малхбузен СибагІа мехкдьятта доалла йоккха кхо мотиг комплексни кийчъяра документаш дІаЙла; кІоагреи тІехкІоарген скважинаш тохкача геофизически апаратураш приборийн кердача тайпан целевой Іилма - технически программа кийчье а юкъеяха а; вычислительни техникех пайда а эцаш, технологически процессашта управлени ош йола яхь керттера автоматизированни система кийчъеи болх бе йолаялийтен; цу дакъе агропромышленни комплексана цаІ а йоаш; «Грос-ПАРЕКС» яхача пилотни адсорбционни установкашта управлени ергІола микропроцессорни система КПСС XXVII съезд хьаелла ди хьатІаотташ ГгозНИИ промышленни эксплуатаце дІаяла. Проектировщикий автоматизированни мотиггаш проектни институташка юкъеяхьара болх дІаболабе.

Керда техникеи прогрессивни технологии, рационализаторийн изобретателийн предложенеш юкъеяхьарах 26 милнон совгІча сома экономически эффект яккха.

210-нел кІезигагІа доаца промышленни продукце керда тайпан яьде оттаде, цу дакъе КПСС XXVII съезд хьаелла ди хьатІаотташ хьа а яь, Ямбург-Елеи яхача газопровода лаьрхІа массазаръяраш санна йола 5 пилеуловитель дІаяхьийта, Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 69 шу дуьзаш къаенначарна меттел УМБ2-160 яха керда цементировочни агрегаташ хьае йолае. Аттестаци е езача продукце объемера паччахьалкхен дикала Знак тІалаттача изделей удельни дакъа 40 процентага дІаккхоачаде. Іилма-технически прогресс сихьяра йолаш йолча керттерча производственни фондех пайда эцара эффективность лаккъяра, управлени эгрганькха тоаяра, организационни дисциплинен чІоагІъяра чотах кхъхьегама овсарле планови заданеел совгІа 0,2 процент лаккъе. Арахецача продукцера дІадодар 0,5 процент лаккъе. Керттерча производственни фондех пайда эцнлга тоаде, царех йохка хьакхур алсамдаккха, сменаГІа оборудование болх бара коэффициент 10 процент лаккъе, балха моттигаша аттестаци яь яккха, бухсоциаш хьахуларчунга хьежжа кхъхьегамах мах а телаш, кхъхьегаме дакъа лацара коэффициент а лоарХІаш, болх вІашТіехьбаккхара бригадни формашка болхлоЙ дукхагІа чулацийта.

1986 шера хьалхарча квартале шерарча программах кІезигагІа доаЙаш диъларІа дакъа кхоачашде. БІарччача шера предприятей болх бораме дІагІолга Іалашде. Шера планал совгІа 15 миллион сома маьха продукци маьхал яккха, цу дакъе КПСС XXVII съезд хьатІаккхоачаш ши миллион сомен Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 69 шу дуьзаш — 13 миллион сомал кІезигагІа йоаЙаш. Продукци маьхаЛьяккхара объема план „договорГІен дехкарегІен ешГІа йола поставкаш а лоарХІаш, кхоачашъелга Іалашде. Шера планал совгІа 30 эзар тоннал кІезигагІа доаЙаш мехкдьятта даккха, 8 млн. кубометр мехкдьятта газ яккха, 60 эзар тонн лакха октанови бензин, 30 эзар тонн дизельни доагор, машиностроенеи металлообработкаи продукци — 1 млн. сома маьха, 2 эзар тонн цемент, 950 эзар кирпишк хьае. Планал тІех 5 млн. сома маьха халхъа эша товараш хьаде. «Н» яхача индексах 10 тайпа издели кераерзае. Совнагіа эшаш дола доагор, энерги, бийдал, материалаш 70 процентага кхаччалца уж кхояра чотагІа хилийта.

Кхачан программа кхоачашъеш агропромышленни комплекса болхлоша декхар тІаэш интенсивни технологи юкъеяхьвлаш 65 эзар гектара тІа юртбоахама культураш хьалхяе, цу дакъе фуальяьха хьажжІаш 30 эзар гектар, дуга — 5 эзар гектар, гураха юв кІа — 35 центнер; бальадараш — 5 эзар гектар, шекара свеклаш — 5 эзар гектар, цу кхашкара кІезигагІа боаЙаш е хьувкъан чуэца:

товарни хьажжІаш — 60 центнер;
фуна лаьрхІа хьажжІаш — 18 центнер;
гурахьа дув кІа — 35 центнер;
бальадараш (моша горошек йоаЙаш) — 350 центнер;
шекара свеклаш — 450—500 центнер.

Хиланза яргІоаца агротехнически а кхыйолча а мероприятей комплекс кхоачашъяра чотагІа 30 эзар тоннал кІезигагІа доаЙаш маьхера кІаш доахилга Іалашде.

Пачхьалкхенга 108,5 эзар тонн ялат, бальадараш — 156 эзар тонн, коартолаш — 11,2 эзар тонн, шекара свеклаш — 191 эзар тонн, сом — 71 эзар тонн, комсаш — 82,5 эзар тонн, люцерна гк — 2,0 эзар тонн, тхъамка — 2,8 эзар тонн, хьайбаши коа тІара оалхазараш — 43,0 эзар тонн, шура — 103,5 эзар тонн, фуаш — 107,5 миллион, цІена хьоаса бола тха — 1880 тоннан дохка.

Юртбоахама продукци дІаувзилга, чакхйоахилга, дІаоттаяь лоаттаелга тоаде, йоаеш яр дикка кІезигче.

Доакъар доаккхача интенсификаци яра ларда тІа массе а тайпа доакъараш дукхагІа даха а цар дикал тоае а. 18,5 центнерал кІезигагІа йоаЙаш доакъара единицаш кийчъе, цхьан Іатта лоарХІаш доакъара корнеплодаш — кхаь тоннал кІезигагІа йоаЙаш. Духхагіча лаьтташка люцерна, горох, рапс, соя, злакобобови смесаш дІаера чотагІа бальцовгІай доакъара белокаш алсамъяха. 15 эзар гектарал кІезигагІа доаЙаш бурунни доамани даьгІенаш овлангара денз тІагІолларен тоае.

Мелиораци яьча лаьттаех пайда эцара эффективность лакхъе. Хий дехкача кердача лаьттай 3100 гектар пайда эца кийчъе, 3500 гектара тІа планировка е, 6800 гектара реконструкци е, 2500 гектар мелиораци а яь тоае.

45 километр магистральни хин провод йилла. Хий дехкача лаьттан гектаро хьаур 80—100 центнер доакъара единицага дІаккхоачаде.

Хьайбаш леладеген кхобибгреи тоадар, прогрессивни технологеш юкъеккхъяра чогагІа хІара кхоабена Іатта продуктивность 2300 килограммага дІаккхоачае. Чуоттадь латтача доаханна денеи бийсанен юкъера лаьрхІача тІакхета дозал 600 граммал, хьаккхарчашта — 400 граммал кІезигагІа доацаш хулга Іалашде. ХІара 100 Іатта тІехьа 82 Іасилги 100 жийна тІехьа 95-нел кІезигагІа доацаш Іоахарийн хьалхъеде. Дулха промышленносте дІачулетача хьайбай дозал—400, хьаккий—110, устагІан — 36 килограммага дІаккхоачаде.

Іа доаккхача юкъеяхьа паччахьалкхенга соахка Іай дехкачул дулх 400 тонн, шура — 1000 тонн, фуаш — 1,0 млн. духхагІа дохка.

КПСС XXVII съезд хьаелла ди хьатІаотташ агропромышленни комплекса кхъхьегамхоша декхар тІаэш:

— паччахьалкхенга 1985 шера дехкачул духхагІа дохка: дулх — 200 тонн, шура — 300 тонн, фуаш — 0,4 млн.;

— коисерваш арахецара шин бетта планаш кхоачашъе, планал совгІа 100 эзар сома маьха кийча продукци маьхаЛьякхха;

— бІаьстан юкъе кхашка деча балхашка хиланза яргІоаца культураш дІаюь лаьтташ кийчу кхыйола техника тоаяь яккха а кийчон мугларе дІаоттае а;

— 500 эзар тонн органически удобренеш кхашка дІаяхьа, 150 эзар гектара тІарча гуйран ялташта подкормка е, хий дехкача лаьттаех 75 процент хий дилла кийче, бІаьстан юкъе ювча культурай фу кийчделга чакхдаккха.

Машинно - тракторни парках, электрически установкех дикагІа пайда эцара, доагора дерригача тайпаш электроэнергин рационально дІаахкийтара чотагІа оттаяьча нормел совнагІа кхоь: электроэнерги — 980 киловатт-сахьат, условни доагор — 1500 тонн, доагорча машинДьятташ — 3600 тонн.

Коллективнин подряди боахама расчети шерра юкъейоалаяра болх дІахо бе. Боахама расчетах а коллективнин подрядах а болх беча бригадашта, звеньяшта 85 процентал кІезигагІа доаЙа оахам тІачІоагІе, цу дакъе интенсивни технологегІен хий дехкача лаьтташкен хьалхХеешш йола ерриг а юртбоахама культураш а йолаш. Хьайбай боахамера дерригача жа, 75 процент хьаккарч, 80 процент доахан, цу дакъе 50 процент детта доахан подрядни коллективаша тІачІоагІе.

Хьалдеи дола тІирсаш дикагІен технически боарам лаккагІеи болаш хилийта. ГІишлон-монтажни балхий план 30 декабрь хьатІаотташ кхоачашъе. «Незрановский» яхача совхозе — 700 моттиг йола 2 клуби инкубатори 1 май хьатІаотташ, г. Грозне тІа тхов бола рынки № 2 йола газ чуэтта станцин Сийлахь - йоккхача Октябрь 69 шу дуьзаш эксплуатаце дІалуьга Іалашде.

г. Гудермесе биохимически комбинат хьалъяра хьахийача ачхах ханал хьалха пайда эца. Ерриг а дьярхІача чуЙе моттиг 165 эзар квадратни метрал кІезигагІа йоаЙаш дола цІенош, 4500 дешархомоз моттиг йола юкъарча дешара школаш, 1100 моттиг йола деша даха ха йоацача берий учреждеиеш эксплуатаце дІале.

1986 шера 1 квартала 2 бетта план КПСС XXVII съезд хьаелла ди хьатІаотташ кхоачашъе.

ГІишлон - монтажни балхий бІарччача объемах 55 процентал кІезигагІа доацаран бригадни подряда методаца кхоачашде. Цар дикал лаккъе, «дикен» «тІехджнкеи» лоарХІаш эксплуатаце дІателача объектай удельни дакъа доккхача хурггдола гІулакх де.

Транспорта болхлоша декхар тІаэш планал совгІа 180 эзар тоннал кІезигагІа доацаш йовхьаш дІа-хьа даьхьа, цу дакъе КПСС XXVII съезда болх дІаболабеш — 30 эзар тонни Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 69 шу дуьзаш — 150 эзар тонни. Къахьегама овсарле планал совгІа цхьа процент лаккъе, мовхьаш дІа-хьа хьажъярга бода мах 0,5 процент лохбе. Лелача составех пайда эцнлга тоаде. Предприятеша тІадолхача машиннакъъашка мовхьаш тІадуьтташ - Іодовсадеш еча операцешка вагонаша сайца латташ йоаккха ха, республика предприятешеи организацешцеи цхьана оарцагІа а дьянна. 1985 шера бозрамца нийсйича, 1 сахьат лоаЙце а боарамга кхоачае а, хІаьта автомобилзаша сайца латташ йоаккха ха — планагІа лаьрхІачул 1,8 процент лоаЙце. Мовхьаш вагонашта дукхагІа тІадуьттареи поездаш дІаьхъяреи чотах кхы тІа а 5 миллион тоннал кІезигагІа доацаш мовхьаш дІа-хьа дахьа, вагонашта мовхьаш чу ма лоши тІа меи хошш чу а тІа а дуьттарца кхы тІа а мовхьаш дІа-хьа дахьара 2000-нел кІезигагІа йоацаш вагонаи мукъаяха, 900 вагони 1250 контейнери тоае. Производственни процессашта механизацин автоматизацин шерра юкъеяхьара ларда тІа текущи ремонт ош локомотивааш йоаккха ха планагІа лаьрхІачул 1 сахьат. грузовой вагонаша деповски ремонте йоаккхар — 2 процент кІезигче. 1600 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, 800 тонн дизельни доагор, 750 тонн бензин кходе, цу ресурсашца 2 дийнахь болх бе.

Автомобилаш технически кийча хулга лакхде, яьсса уж дехкилга планагІа лаьрхІачул 0,6 процент кІезигде, цун чотах 30 эзар тоннал кІезигагІа доацаш мовхьаш дІадаьха.

Бахача наха деча гІулакхий дикагІйола формаш юкъе а кхуьхьаш, царна гІулакхаш дара культура лакхъе а пассажирски транспортана биззвгІа кхоачамбе а, хьалхгІаре а деча заказгІа 470 эзарнел кІезигагІа доаца машинаьккъа билеташ цІагІа дІа а дишьа дІадала, пассажирооборота залаян Къулбаседа - Кавказски машинаьккъа Грозненски отделене 500 эзар пассажир - километрана тІехкхоачашъе, автомобильни транспортада кхы тІа а 380 эзар пассажир дІа-хьа вига, городашкарчен городашта гонаьъарчен маршруташа автобусаш ханнаннаьха леларгйола гІулакх 1985 шерана ниЙсдича 5 процентн городашта юкъерча маршруташа 7 процентн тоаде. Город Грозне 4 керда автобусни маршрут хьаелла, цу дакъе Старопромысловски район города центраца ювлаш экспрессни цаІ — КПСС XXVII съезд хьаелла ди хьатІаотташ. Общественни транспоря яргІа хьежжаш хьа латта 25 павильон хьалъе.

Бувзама еррига средстваш керда техникеи прогрессивни технологии юкъейоалаяра ларда тІа дІахо дегІайоалаелга Іалашде. Городашта юкъерча зонаи телефонни бувзама биззв автоматизаци яра балхаш дьь даха. Автоматически телефонни станцей 7 эзар номер эксплуатаце дІале, цу дакъе 1 эзар ханал хьалха, хІаьта шитта республика районий яхи центр чулоацаш республикана чухьара телефонни бувзама радиорелейни линеш а. Республике бахача нахах 93,5 процентал кІезигагІа боацараш цхьоалагІа союзнин 84 процент бараш шоллагІа союзнин моттигерен телевидене программаш лувнаргйолаш Іалашбе. Центральни телевидене цхьоалагІа программа тешшамс хьалацара зона шеръяра Надтеречнин Шелковскоий районашка космически телевидене ши станци вІашгІйоллеи болх бе йолаялийтен. Производственна чухьара технологически дехкараш кхоачашдара хІанзавр чар тайпара йола ЭВМ ЕС-1035 эксплуатаце дІаде. Бувзама предприятей продукце объем 50 эзар соман «Союзпечата» товарооборот 14 эзар сомаи планал совгІа лаккъе. Къахьегама овсарле планагІа лаьрхІачул 0,5 процент дукхагІа лаккъе. Кхоаьча энергеца шин дийнахьа болх бе.

Бахача нахЙ коммунальни гІулакхаш деча предприятей болхлоша декхар тІаэш къахьегамхошта жилищно - коммунальни гІулакхаш дара боарам лакхбе. Чуіеча цІеношта капитальни ремонт яра плаи 25 декабрь хьатІаотташ кхоачашъе. Городашкарен нах бахача моттигашкарен йІовхал тела системаши газовни боахами 1986 шера 1 октябрь хьатІаотташ кийчбе.

Торговле, общественни питане, бытовой гІулакхаш деча предприятей болхлоша декхар тІаэш розничнин товарооборота, общественни питане, бытовой гІулакхаш дара план ханал хьалха — 1986 шера 30 декабре кхоачашъе. Планал совгІа 2,6 миллион сома товараш маьхала даха а шоай процентнин 290 эзар сома маьха хьаеи, цун дикал лаккъе. Децентрализованно йІдара чотах 35 миллион сома маьха товараш кхы тІа а оборота юкъеоза. Заготовительни организацей низашца юртбоахама продукташ дукхагІа кийчъеи маьхала яхеи. Мах бу моттигаш тикашка 3900 квадратни метри общественни питане предприятешка 2000 Іоха моттиги дукхагІа хилийта.

Самообслуживане методагІа бахача нахага товараш дохка: паччахьалкхен торговле товарооборота бІарччача боарамах 50 процентаген кхоачаш. Бахача наха деи дола бытовой гІулакхаш 1985 шера хиннача боарамца ниЙсдича 4 процент дукхагІа хилийта, 23 тайпара керда гІулакхаш юкъеоаладе, 18 керда быта ШІаш комплексни приемни пункти хьаелла.

Юкъарча дешареи профессионалиний школана деча реформо дІадехаргашка хьежжа халкъа образовани дІахо эргашкка тоаяра, цун дикал лаккъяра, хьатІакхувча ноахала къахьегамца кхетам лулга оьлангара денз тоадара тІаерзаяь мероприятеш чакхъяха. Сайрийнарчеи заочни дешарга 19500-нел кІезигагІа доаца кагий нахи мехкарийн чулацийта. Школьникашта къахьегамца кхетам лулга тоадар духха кхы тІа а промышленни предприятешка 40 производственни мастерской, 10 учебни цех, 33 опытни участок, 70 хозрасчетни дешархоЙ производственни бригада, 1230 балха моттиг вІашТіехьякхха а цу ларда тІа 11 эзарнел кІезигагІа боацаш массови профессеш йола болхлой кийчбе а. Город Грозне компьютерни дешар хьеха школаЙ юкъера дешара-производственни комбинат хьае.

Профтехобразование системе 12100-нел кІезигагІа йоацаш болхлой кадраш кийчъе.

Паккарчеи юкъера лаьрхІа йолчеи дешара заведенешка специалисташ кийчбелга тоаде, цу хана Іилма - технически прогресса дІадехараши республика экономика шийтталагІча пятилетке планагІа дегІайоалае лаьрхІа хиларн теркалде.

Преподавателий кадраш кийчъяра дикал лаккъяра, царна хиланза дардоаца жилищно - бытовой хьаЛаш вІашТіехьдахара тІадерзадаь гІулакхаш чакхдоахилга Іалашде.

Республике баха берригача нах хІара шера диспансеризацега чулацийтара беш бола болх дІахо бе. Менгей фондаху медицински гІулаккехи пайда эцара эффективность лаккъе. Ханна къахьега цамагарах хула зе кхо процент кІезигде. Город Грозне 330 менги чубола терапевтически корпус эксплуатаце дІалуьга Іалашде.

Культура ШеноЙн клубин балха болрами идейни чулоацаш айбе. Бахача наьха саьлдетельни художественни творчество масте оагІорахьара дегІакхувла. Социалистически вахара хьисап дІакхийде, гІаьхьчаче боарамера эшараш дикагІола эстетически чамаши вІашТіехьдаха. Культпросвет учреждеией материальни база чІоагІъе. Планал совгІа кино гІулакхашка 175 эзар зрителЬ чулацийтен планал совгІа 45 эзар сомал тІех доход яккхен. Республика къахьегамхоша юкъе масссви физически культурен спорти дІахо дегІайоалаелга вІашТіехьдаккха. Физически культурен спортен заинтешка 417 эзар саг чулацийта секцешкарча заинтешка — 268 эзар саг. ГТО значкисташ 162 эзар саг кийче. Туристско - экскурсионни гІулакха дакъе боахама - финансови план 1986 шера 26 декабрь хьатІаотташ кхоачашъе, оттаяьча заданеел совгІа гІулакх де 500 саг туриста. 2 эзар экскурсанта, бахача наха шера планал совгІа 40 эзар сома маьха гІулакх де.

Къахьегамхой унахцІена быти салолаяи бахьан долаш лоаттабу кхоьсам чІоагІбе.

Йиъ орден лелаеча Нохч-ГІалгІай АССР къахьегамхоша КПСС Центральни Комитета дош лу, Къулбаседа Кавказа республикайн Украина Херсонски областеи къахьегамхошца яхь а лелаеш, советски халкъий доттагІаги вошали кІаьв ца луш дІахо а чІоагІдергхиларах, 1986 шера планаши тІаийца дехкараши кхоачашдара деррига низаш, знанеш, хьинар тІадохийтаргхиларах, КПСС XXVII съезда баха ма боагГІара накъабахарийн.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕККХАРАШ ДИЙЦА А ДИЙЦА, ТІАЙЙЦАДЬ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР КЪАХЬЕГАМХОЙ КОЛЛЕКТИВАШКА, ПАРТИЙНИ, СОВЕТСКИ, ПРОФСОЮЗНИ, КОМСОМОЛЬСКИ ОРГАНИЗАЦЕША МОГАДЬАДЬ.

СЪЕЗДАГАРА СЪЕЗДАГА

ГIИШЛОНХОЙ МУЛАШ

Iилман - технически про-
гресс елга сихдара, бригад-
ни подряди хозрасчети балха
юкъейолаялра, цунна цхьана
гIишлонхой къахьегама оза-
сарлг лакхъара ужк тIехь-
харча шерашка къастета
чIоагIа йоахко яьй Нохч-
ГIалгIай гIишлон управление
куталлошна, инженерно - тех-
нически болхлошна. Кердача
техникан технологеи дукха
мероприятеи чакхъяьлхай.
Дайхача пятилетке управле-
не гIишлон организацеина
пайда нийс болабир 24 метр
дIоахкал долчча сваях, тхоь
тулавча лоалаздь рубероид-
дIаахийтарах, гидроизрыва
методах грунташ айххаIа
хилийтарах, балхан де доа-
ладьь яIанагIчетта авиназ-
бетона нзделеи малхха энер-
геца йIоахьара, производства-
на юкъейолалай электро-
но-вычислительны машина,
до таро хулийг гIишлон
производство дикагIа яIан-
тIехьыжкха, ишта кхыдола
кердадаран балха юкъедоа-
лаздьй управлене.

Уж балхан деча хьинара
дакъа лаьцад рационализато-
рашен изобретателашен. Цар
кийг а яь производствана
юкъейолалаьча 500 рационали-
заторски предложене, хIара
тоpa шерашца цаьй ахь миллион
сом пайда бу цар производ-
ствана. Белгалдаккха пи-
къахьеган ва «Чечинтрой-
транс» производственни аи-
тотранспортни объединене
рационализатор Н. Ерминов.
Нагахьа иу Дадахийтар по-
итт е кхы тIех рационализато-
рски предложени производ-
ствана юкъе ца поалеел.
Иштта дика рационализато-
раш лоархIаш ба СМУ-9
гIишлонхой Саев, Тжвильдин,
УМС болхой Крутовен Бу-
рани, кхы дукхка бараш.

Iилман - технически про-
гресс сихъара тIехь шоашта
Дарг1ванарех кстоналгьеь
Iе дагабаш управление гIиш-
лонхой. ШийттаалгIа пятиле-
тка шерашка халаха про-
дуктешеен процесаш ца ма-
ханизацин автоматизацин
ира, прогрессивни технологи
балха юкъейолаялра ухьха
нийъьхьй организационно-тех-
нически мероприятеи. Цар
таро хулийтарех кулг-кара
хала балхан деш бола гIиш-
лонхой 568 сар тIеснигаIа хи-
лийта.

ХIанзарха какор дадеч ов-
ёаре кхъьсагарал ссвгIа
хьагIеш йола гIишлон куталло-
кабинет механизированни
цехи, нхоларга дешаре ца
ду ухказа. Дикача службаи ва-
шагIъехкай. Цар хаддаза
тIаьхьа, цар хаддаза тIаьхьа
гIирсаш миштад хьокаш. Цу
гIулакхо таро хилийтар экс-
плуатаце дIатеа гIишлон
ремонтгIа лаьцна хилийта.
Масала, соахка хьал мел яь
гIишлон, врупноплельни
цIеношкара дIанискача дикеи
тIехдинеи нах беш дIаийдал
паччахьелхкеи комиссе.

Управление юкъейолалаьй
материалехи долгора - энер-
гетически ресурсеи мишта
пайда нийъ хьажара Нахчи-
жам дохтгIар система. Дух-
хьал комплектовочни ведо-
мостех мара объекташца
дIахийтаг ергIна материал-
аш. Производственни нор-

Иркутски область. Техни-
чески кхы тIа а ниччьеи
йола комплексни программа
дIахIотташ ц. Иркутск йохал
тела оборудовани еча Брат-
ски заводе. Предприяти кер-
дашкхар, керда мошнстаи
болх бе йолалийтар, техаит-
та реконструкци яр - сайна
дола балхан заводе шоай ин-
зашца, дIадехаш новкъостал
а йоаш, кхоачашгIа.

Братски марка тIа а лат-

таш арахеч тахан автомати-
чески котельни установкаи.
Уж иоой тайпара дIа-са пе-
ла ТЭЦашт п, Сибаретеи
Юстарча Къулбаседен кара-
ерзаеш йолча районашца ли-
на пайда а яьш. Производ-
ство эргалькха тоаяра бе-
балхо йиш хулийтарех ко-
чегарш йолча эшаш боаца
механически товгIеш йола
гIирсаш болх бергба

мех мара предприяте балан-
са тIара дIаахийтар списани
еш йола материалеш. Цудух-
ьа, духьхал соахка яхоь-
гIишлон материалаш нтташ
жараш сомий маьха я.

Иштта шоай къахьегам
бIаштIехьбаьккха, еррига та-
ронаш сарнагIъьлха къе-
хьийгача ЧИУС гIишлонхо-
ца, инженерно - технически
болхлоша дика чакхъьлккхар
цхьайттаалгIа пятилетка. Ген-
подрядгIа гIишлон балхан
дара тIе шера плаи соахка
4 декабреи шоай низаца
гIишлон - монтажни балхан
дара задани сентябреи яхоа-
чашгIор цаь. Цу яьъьа наха
пубха цIеношн хьалдеча цар
пайда нийар 111,5 миллион
сомах, планал соагIа ши мил-
лион сома гIишлон балхан
дир. Толаме яхоачашгIор де-
ша даха ха йоаЧча еерий уч
школа, 2240 бера моттиг бо-
ла детан даха ха йоацача бе-
рий 11 учреждени, 855 унаго
сменагIа тIаоца яьш йола
ни поликлиника, 722 мацыта
дIаоттаьлгIабола ши больни-
ца, цхьа эзар соагIа сага
лаьрхIа ши винотеатри 800
моттиг йола клуби.

Белгалдаьлий управление гIиш-
лонхоша дийнахь буса 135
тонн маьхха-булочни изделеи
арахеца иза яхоачча маьхха
завод. ЛЧ-24 лха установка,
Гудермесски «Нефтехимав-
томатика» йола заводера флан-
цаш хьаяра йола комплекс,
Ханнаьлско - Белгатоевски
газгIа боахкара пробьельно-
сортировочни установка, цера
ца цига боаккхарга 450 эзар
кубически метр жагIа. Гроз-
ненски биохимически заводера
биологически очистни соо-
руженеш, кхы дукхка лоарI-
хIаме йола объекташ.

ЦхьайттаалгIа пятилетке
чIоагIа йоахко йиу управление
коллектив социально - эко-
номически дегIаюхулера йо-
та планаш яхоачашгIа я.
Цхе тоаяра цар гIишлонхоша
йийар дика кийчьаьча керда-
ча цIеношка цхьа эзар соа-
гIа сиха квартира, 280 бера мо-
тиг йола берий бешнаьи, 400
моттиг йола дешара комби-
нат оислугатаце дIаслар,
хьалйир металлодонстоукчей
цехи, нхоларга ашшабетона
цехи.

Уж толаааш доахача диза-
да дакъа а лоацаш пятилетка
планаш тIаийца социалистн-
чески йарташ дика дIаахий-
хоачашгIор шоллагIча, нохрI-
лагIча, цхьайттаалгIа гIиш-
лон - монтажни управленеи,
спецСМУ, УМС коллективаш.
Масала, соахка хьал мел яь
гIишлон, врупноплельни
цIеношкара дIанискача дикеи
тIехдинеи нах беш дIаийдал
паччахьелхкеи комиссе.

Управление юкъейолалаьй
материалехи долгора - энер-
гетически ресурсеи мишта
пайда нийъ хьажара Нахчи-
жам дохтгIар система. Дух-
хьал комплектовочни ведо-
мостех мара объекташца
дIахийтаг ергIна материал-
аш. Производственни нор-

Порядок, дисциплина йола-
лаш, хаддаза паччахьлхкеи
планаш тIаийца декхарар-
ни тIехнхоачашгIор йола
бригадаш а нIеэзга яь управ-
лене. Царех я Р. Сайфутдино-
ва, А.Г. Печуев, В. Бангае-
ев, Л. Панченко, Ш. Хадисе-
ев, А. Зайбиев, И. Бутаев,
яьккх дукхха бараш а керте
латтача гIишлонхой бригад-
даш. Цар цхьаьккха смена
дIахIитта шоай нормаш 100
проценташ чухьяьхьа яхоа-
чашгIъ. Белгалдаккха де-
заш да овсаре къахьегарал
совгIа шоашт яхоачашгIор гIиш-
лон - монтажни балхан дар
дикеи тIехдинеи мара да хулийтаьлга.

Дика дIадоладьй управление гIишлонхоша цийттаалгI-
ча пятилетка хьажара цу а.
ТIехнхоачашгIъй гIишлон-
ца гIишлон - монтажни бал-
хан дара январь бетта плаи
а. Хьаьта къахьегама оспе-
ше йоаГIачуа итт процент
лаьхьай.

Цхьабаьлда, цхьаьнна та-
халанан ца шийлъш, бала-
ха тIа яхоачашбаларш доа-
лаш болх бебй ала - йиш ц
управление коллективо дIаяха-
ча пятилетка. Гипподрядга
тIа гIишлон балхан дара пхе
шера плаи яхоачашгIор
йийаГIача, цхелагIча, яьх-
лагIча, сархIлагIча гIишлон-
монтажни управлеи коспе-
тиваша, шоай яхоаца гIиш-
лон - монтажни балхан дара
задани яхоачашгIор
СМУ-5, ССМУ-10 гIишлонха.
Хьаьта субподрядни органи-
заеш 85 процент мара
лоархIаларш пхе шера балан-
сех. Уж гIулакхаш чIоагIа
Гетнбар ЧИУС-а бIарчача
коллективе балха тIа. Къа-
хьегама оссарле дIаяхьяна
пхе шера задани управлеи-
на чIоагIача духхьал яхь
организаце мета яхоачашбин-
зар. Уж я СМУ-7, УМС ЖКХ
коллективаш. Уж яхоачаш-
бозапрадо дIадахара, оплагра-
да деиз болх тоабара мел
ша тарона ш дIаьлаш до-
лаш да управлене еррига
организацеина. Долче леррига
та яиза тIаьрзаде деза ну
гIулакха. Муглаберча белх-
лоашца иулгалъхьна яхаччал
чалгIа баьлца къахьегама
дукх цхьатарра дIаууе тех-
ника дулургдолаш хIама а
да из.

ЦийттаалгIча пятилетке
Нохч - ГIалгIай гIишлон уп-
равлене коллективана хьал-
ха цIа яхоачашгIор бехкхоачаме
декхарар дIаоттаьлга. 1987
шерае экеплуатаде дIаяла
еаш я В. Н. Ленина цIеларI-
на ГНПЗ Г-43-107 яха уста-
новка. Цига 1988 шера
хьалъьлъ а яьяна болх бе по-
лаяла еаш я Аргунера
«Красный молот» завода фи-
лиал, терера дIадоладе дезаш
да. Гудермесски биохимзавод
хьалъчара, хьажа объекташ-
кера балхан. Лоанна аьлча
хIара шера деи доза гIиш-
лонхоша - монтажни балхан 110
—120 миллион сома маьхха-
да а яхоачаш, 1990 шера-
ка яхоачача хана шоозза дУ-
ладаза хиле деза. Цо къахьега
хьажех болх цIеношкаитта
товбе белнгга, реконструкци
а еш, гIишлон база шерзье
ешнга.

Б. КОСТОЕВ.

компьютерий тIахьожкам а
болаш. ДIабоаллаьнна, пятиле-
тке шоай продукци шоозза
дукхагIа арахеца лерхI брат-
чаната болх бераш кхы
дукхагIа а па хулийташ.

СУРТА ТIА: завода сбо-
рочни цеке нерда яьрчий ус-
тановкаш ВашагIйочкаш
лаьтт Юстарча Къулбаседе
дIахьийта.

Э. БРЮХАНЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

Сакъердаме
хIамаш

XVII БIАЬШЕРЕН... КОМПЬЮТЕР

Цхьа миллиони ах миллиони франк совгIа деннад Клермон - Ферран яхача французски города муниципалитето XVII бIешиере... хьаьяна «компьютерах». Ювцар я цу городе ваьча сийлахь - вокккача физикен математикех Блез Паскала хьаьх хинна цIн хеза счетни машина.

Хьаьта хIанз. из хьаьяьчул тIехьагIа яхо бIаь цу лаьнача хана а. Жинарча канарча-на чIоагIа тара я ма-шина. XX-га бIешиере йолаеннача канара шийтIехье сибат доаца арифмометрган санна тIахьенача ца товш а йоацаш, 25+15+9 см бустам бола хоза а компактни а шабра яьшка я 1642 шера кийчьар. Цу счетни машина принцип мел уйла яь оттаяь хинна хьаьхоих, тIехьарча ханага ккаччалга ерригача арифмометрашкен калькулятораш-кеи, ехтеадеи да, электронничарга дIайийкхараш-ка, цунах пайда яйбеш хинна хиларо.

Прибор хьаьь хинна-ьай. Норманд налоговой системага тIаьрзаяш еш. Иер бе а белла пьяьтий йоь юхье Io а билга, Iаьнаьмате дукха хала расчеташ е еаш хинначча изобретателла. Эальи гIо де лаьрхIа. Машина табло тIа ерриге а пхи барабан я цифраш йолаш. Чура устройство тоъал чоахзне я. Цо йиш хулийт, иеъаделе, элементарни арифметически операцеи кхаь барабана тIа е. ШозларIа-лале, вокх шин барабана тIа счетни хьаьлъ а яьяна болх бе полаяла еаш я Аргунера «Красный молот» завода филиал, терера дIадоладе дезаш да. Гудермесски биохимзавод хьалъчара, цхьа объекташ-кера балхан.

Документашца тешаа дечча тайпара, Клермон-Ферран яхача города муниципалитето йийна машин Паскале ше хьаьь алхха цаI маIра йоаца модель я. Изобретателла пайда йийабо Iилма меттал производства а хьалха латтача методех. Препринти хьаьа а яь, мас секи шера еханаI ца шийй счетни машинаш.

Изобретателла це оттаяь хинна-ьай инструкци, хIаьта из ккетае атта а хинна-ьай «суммирующи машина» тIа (хьаьяна цунах ишта оалаш, хинна-ьай) бокх бара сагбашха лархIа хоьш хьяла а ца веаш.

Ерригача а, историнашта хетачох, хьаьь хинна-ьай шоватхье итт совгIа модель. Царех цаI я хIана уж сахьаьте ИВМ яхача эгтара йоккхагIа йолча американски электронни корпоране музее, шоллагIъар — Дрезденерча музее (ГДР). Цхьа машин тхе коллекцеиога доалаьяь я.

Михаил ТИМОФЕЕВ,
ТАСС корр.
Париж.

ДОЗВОЛ ДЕХЬАРА

41 шу хьаьха 1945 шера 13 феврале бIаь ди гартгарча хана лаьттача бирсача тIемаша цIенбаь арахкай-сар советски бIуво Венгре столицера немецко - фашисски оккупанташ. Будапешт мукъаьяккхарга дIабоаллаьнна венгреско - немецко халкъа вахара керда зама.

Таханара хоза Будапешт — венгерски кхъьсагамкой социалистически паччахьлхкеи столица.

СУРТА ТIА: Маргит овла дунийеран гIийн города центра панорамеи.

МТИ—ТАСС сурт.

Тахан 41 шу дуз Будапешт мукъаьяккха

КЪОНЛУШ ЙОАГIА КЪАЬНА ГОРОД

1945 шера советски бIуво Будапешт мукъаьяккхачул тIехьаГIара хIара шу традицеца советско-венгерски договорташ пIей, хIама хьаьеи болча социалистически къахьегама пIей санна белгалдоах Дунай-Iерра къаьяча города бахархоша. Цар доккхал а деш душ, цун сибат хуманалараш, душ наха чубах хьалдаьва пIеной керда-ча квартелех, столица йоахкаьа йолча хIанзарча хIинарча проспектех, мохх инфраструктурашца а культурно а да болх бун краиаш хьаьа СССР дIаяьхьита доаца хьаьа ца поаца. Будапешто ловацача дьяьхьах, дIахо йодача хана хIетачаш деаш доуча Iалъалъате доккхийча дегтарех.

Дайаьлхьашкъьа йолаш Iалъьмате бокхча гIа бьяьчкаб Будапешто дIадахара йолаш. Цхьа эзар соагIа сиха квартира, 280 бера мотиг йола дешарна комбинат оислугатаце дIаслар, хьалйир металлодонстоукчей цехи, нхоларга ашшабетона цехи.

Уж толаааш доахача диза-да дакъа а лоацаш пятилетка планаш тIаийца социалистн-чески йарташ дика дIаахий-хоачашгIор шоллагIча, нохрI-лагIча, цхьайттаалгIа гIиш-лон - монтажни управленеи, спецСМУ, УМС коллективаш. Масала, соахка хьал мел яь гIишлон, врупноплельни цIеношкара дIанискача дикеи тIехдинеи нах беш дIаийдал паччахьелхкеи комиссе.

Управление юкъейолалаьй материалехи долгора - энер-гетически ресурсеи мишта пайда нийъ хьажара Нахчи-жам дохтгIар система. Дух-хьал комплектовочни ведо-мостех мара объекташца дIахийтаг ергIна материал-аш. Производственни нор-

Иркутски область. Техни-чески кхы тIа а ниччьеи йола комплексни программа дIахIотташ ц. Иркутск йохал тела оборудовани еча Брат-ски заводе. Предприяти кер-дашкхар, керда мошнстаи болх бе йолалийтар, техаит-та реконструкци яр - сайна дола балхан заводе шоай ин-зашца, дIадехаш новкъостал а йоаш, кхоачашгIор.

Братски марка тIа а лат-таш арахеч тахан автомати-чески котельни установкаи. Уж иоой тайпара дIа-са пе-ла ТЭЦашт п, Сибаретеи Юстарча Къулбаседен кара-ерзаеш йолча районашца ли-на пайда а яьш. Производ-ство эргалькха тоаяра бе-балхо йиш хулийтарех ко-чегарш йолча эшаш боаца механически товгIеш йола гIирсаш болх бергба

ца юкъера школаш хьехархо-ца М. А. Льяновас, В. В. Ревина, Р. А. Мартазановас, Л. Д. Мержоевас.

Историе а, обществоведене а предметаша йиза хьай-хьоях дин социально-полити-чески-сибат. Уж предме-тан йиза - IIIаьхьу йоаI школа № 2 йолча (къьяьсаI Х. Х. Сультыгов, Б. Б. Да-урбеков)), Энжикъюнгий-Юр-тарча №№ 1, 2 йолча (Л. П. Коломиец, Ф. Б. Мараиева), город Назраиерча № 1 колча (А. Б. Газднева) школаша.

Нагахьа санна берашца шоашта болх байташ, царна дег чу бужаш из къахьегам безабоилиташ хиича, цар цу-та Iомадеи дар ч1оналбарий дега тешам а йиъе дIаотт.

хьувшийкаш тIехьоно кхеташ-ту вахар хувшаздалар, тоа-далар из сага шиг карара хIама долга, дерриге сагагIа ра хьадоагIаш хиар. Къа-хьегама кхетам балхан бе-шархоша дика Iомадеу Iилмо Iаламах яхар, кIоаргIу шар атеистически саххетам.

Уронашка атеистически кхетам луш школьникашгIо-мабабар яьяна далаш - гIу-лакх, цудухь уронаш чакхъ-яьлначу. НехьагIа тайп-тайпара цу балха къьяьлоа форм-маш лохаш лелабу из ухха-за. МалагIа формаш я уж, бераш мукъьалолча хIама цу балхо юкъейоаларгаш? Цу дакъье дика гIо-пикъостеташ ду къьнача атеистий оружкаша, уголошаша, писперий сборниш, дисцуташа, лаккерни классаначуна, декларгоргаш та хетаьлча лектореша, наст-каста хулача тайп-тайпара атеистически темаех йолча хьагIарий а экологи а сайрон-ментални а, Атеистически кхетам луш классаI арахьа бу болх дика лелабу № 13 колча школа-интернат, № 2 йолча Iой-Юртарча, № 2 йолча Дошкакъий-Юртарча, № 4 йолча, город Назраиерча юкъерча, Яндаргеча ерригача къьяьшкоеч. Шоашта къьяьлагIа де-шархоша дика Iомадеу Iилмо Iаламах яхар, кIоаргIу шар атеистически саххетам.

Уронашка атеистически кхетам луш школьникашгIо-мабабар яьяна далаш - гIу-лакх, цудухь уронаш чакхъ-яьлначу. НехьагIа тайп-тайпара цу балха къьяьлоа форм-

Дагабоахал Iа дунен тIехьарча тIема цIераьлла бахьа 50 миллион сагага яхоачаш бола яьх.

Цу тайпараь Пьер Гал-луа-м ребза вай ядерни герз цIендаь дIадаккха. Кlезиг духха дита а, юхе дитанза дергдал. Из ло Дакъо вIаIа-керам тIалоаттабара. Цхьа-гIа тара я из французски яиарала позиции оисанал де-вноь. Кlайча цIеIа хьатанна-ча яхьча иделлта. Долчча бесса аьлча, цу тайпара хьа-мьалаш ма дий «седлъяьнкар-на тIемата» вайпо ар пийс-са да ала Iерган цига де-рдан а — ядерни герз духхьа-ла ме хул чIоагIаIга яхе-рам тIалоаттабара. Къьяьл-корта боанаш да — ядерни герзаш боаде, ядерни а яьх-бола а арсеналаш ебае. Бом-баш духхьа-ла ме хул, духхьа-ла хетрьяь яхарамзле!

Вайна гучча тайпара, цIе-нийна духхьа-ла Пьер Гал-луа: «Кlезиг-духа тIехьа-ьа ца йоаца, цу бомбаш ловейтта чоагIаш, ишта кIе-ргина бат цо планета Тарча пеха кхоанеиах бола те-шам а.

Яндаргеча № 1 йолча юкъерча школерча хьехархо-хонга а комсомольцаита а атеистически кхетам луш йьона тIехь къегга пайдане а сакъердаме а форма кора-ьай. Шерра яьржа я укказа. «Комсомолец — денале ате-истически кхетам луча дика новкъостал ду гойтара агитацеи, хоза кийч-дьяьча бахьаллетнеца, стенна-ьай газбюлаша, фотомонта-жаш. К. Маркса, Ф. Энгель-са, В. И. Ленина. Коммунис-тически парте къьяьча Дев-тгIаша, Iилманкхоза, яьлъя-хоша динах хьаьа дувцача материалаша. Царех а йиза пайда эшаш духха хьехархой-ца Наьсарен районера.

Атеистически дакъа сакхет-там болаш къона тIехьа къе-ьга чIоагIа лоархIаме да а, цхьа хьехархой-цоаш лакха атеис-тически сакхетам болаш, шоай дешархой, цар дай-ноной бовзаш ух хилар, масех оагIорахьара школьни вахар чулоацаш комплексни из болх цар бен хилар.

Iилманхоза хана ше франц-ускн тIема - прем-ышлетни комплексаш, хьаьла аьъа-на. Марсель Дассо самолеташ еш компанеца вувзаенна-хилар дан-теш инарал Галлуа-м ядерни герз Iаданаж-ка ловцаш ца хилари кхьмет-ни, хьаьа ца хилар, ишта ца хилар цунна хьаьхех а туш ыкъа йолаш. Цо ала: «Ядерни герз сихха хьаде доладеллаяь даергдал-ца хилара цунна хьаьхех а туш хилара бахьан?

— Со Iанз ван цунна бохь деш, — йоаг инарала Iилманхоза ме-тул, — Москва цIа-тань Iийнаьц цу дахьъера цIеношкара. Амма тIехьа-ьа ца хьаьа, американски предложеней хьакъьаьх хIама дан хозаш. Даим дIадахьаьккха-ьа, цхьа моолагIча дIадоладьча тIелаккхо то-пан бакхха тIерта деза, из-дIадоладьа хIама мелла зIа-жинга кеталой а. Из хIама ца ца йдерни герзо хIаладергда-ца адам, хIаладергда цун цхьи бехка, нагахьа санна из-ьа ца деза Iаъьонама тIеза хьаьа деза моолагIча кIал ца лоаттазой.

Александр ИГНАТОВ,
АПН соб. корр.
Париж.

АТЕИСТАШ ХХЕБЕШ

САКХЕТАМ ЛАКХБУ

Коммунистически кхетам луш кьона тIехьа къегга-ьай дакъа кхоачаш ате-истически балхаха. Цу балха тайп-тайпара формаш лохаш кхьяьет. Наьсарен районера ярех кхо форма ду кхаза лер-ре йиъар: урок, классал ара-хьа бу болх, дешархоша а цар девзаш а кхьаьна ате-истически кхетам. Царех эгтара беркатех-ьа яр — урок. Физико-математически а естествоведчески а предметаш йоаь урокаш дика хьехархочуна кара дукха хIама да бер материалистн-чески мировоззрени йолаш хьалхехара, вайна гонахьара-ча Iалъмат лаьцна дино яхьа-ри Iилмо дувцаре-ца дика дувзаш довзийта-ра. Дешархоша дика ате-

истически кхетам луш, дух-хьа-ьа хIамаех ух дика хьа-ьаеш - лаьхьу школ болх ма-тематика а физика а хьехар-хоша Л. Х. Мержоева, В. Н. Сущенко, (город Назраиерча №№ 2, 3 йола юкъера шко-ла), М. П. Гриня (ТIой-Юртара № 1 йола юкъера школа), М. О. Костоев (Ян-дарера № 1 йола юкъера школа), кхьяьрш. Цу балха Iалъмате лоархIаме да бе-рий эстетически саккхетам данкIар, цу-ьаьхьа кхуш йоаIача хIама да бер материалистически мировоззрени йолаш хьалхехара, вайна гонахьара-ча Iалъмат лаьцна дино яхьа-ри Iилмо дувцаре-ца дика дувзаш довзийта-ра. Дешархоша дика ате-

ча юкъера школаш хьехархо-ца М. А. Льяновас, В. В. Ревина, Р. А. Мартазановас, Л. Д. Мержоевас.

Историе а, обществоведене а предметаша йиза хьай-хьоях дин социально-полити-чески-сибат. Уж предме-тан йиза - IIIаьхьу йоаI школа № 2 йолча (къьяьсаI Х. Х. Сультыгов, Б. Б. Да-урбеков)), Энжикъюнгий-Юр-тарча №№ 1, 2 йолча (Л. П. Коломиец, Ф. Б. Мараиева), город Назраиерча № 1 колча (А. Б. Газднева) школаша.

Нагахьа санна берашца шоашта болх байташ, царна дег чу бужаш из къахьегам безабоилиташ хиича, цар цу-та Iомадеи дар ч1оналбарий дега тешам а йиъе дIаотт.

Наьсарен районерча масса-йолча юрташка, школашка атеистически кхетам балара болх бокъонгIа йоаь дина дел аьлча, баьккъургдаш. Цхьайолча школашка форма-лизм йолаш, бокъгIача а эш-тарча а, тайпара ушаь из-ьа ца боаккхаш, еш йоа мероприятеш а йаьлла систе-ма йоаш, кхы алара дукха еш хиларо биъаза лайда дан-ьа болх всегда ца дитт. Сурхо-гIирча, Iайлий-Юртарча, ГIайлийкоарча Наьсар-Кер-гIирча. Долаяха-Юртарча сархIлерачу районаш кхьа-йолча цхьаьнача школашка. Цига пайда эшаш обществен-но-политически, кхьча пред-метий дисциплинаех. Цудухьа дукха да цу школашка лакха идейни убеждени йоаца, цай хиларо профлемаш йиза кхета ца еш, школьний общес-твенник вахаре эсала е яьлла дакъа ца лоацаш, дешара процессех а биъаза пайда ца эшаш материалистически кхе-там лоха болаш дока кагIор-хой.

Б. АБАДИЕВ.

БIаргий лазаращта дарба дара оригинальни методан хьалIа Московски бIаргIа микрохирургуте Ильиа - Свяхана институте. Искусственни кристалика имплантаци, искусственни роговинаца пайдаэцар, гаргIардаэр мара ца тоян астигматизман коррекци — из дерриге юкъедахад дунен офтальмологе практикана СССР АМН член-корреспондента профессора С. Н. Федорова культ-гал деча медикий коллектива болх бахьан долаш.

«Хьаравена — сов дика бIаргаш!» — шуна я профессора Федоровс цун института балхахойн девиз. Уж духха лел вай мехка гIолла а доазол дехьа а, камырша ДIалу шоай анешин, опыт, института юкъе гучадоалаш мел йола кердадар.

Московски бIарга микрохирургуте НИИ бен болх болх хадданза шерлуш боагIа. Хьанзе а шер-шера 23 зоар а. Боченя воIа хIама эшийтар дас-ненас, Киса долла сомэпла, тIехь массагIа йола маIшинаш я хулар. Кхы фу ша эламигача сага? Хетаргахь, хIаме эшеш... Цхьабакъде Мухьмад ше цот кхоачам бевзар, даггара кхыдераш а доаш вар. Белгго шайна фу ша хIана а хоша вацар из. Кlезигдуххе уйла яхларе хIетадаргдар цо кхьакъаноа мара сага гIатта пургбацаца. Хlама Мухьмада уу наькъаца нигат ца де тIоагIо яь а вар.

Кхы дика дисе фуд-хьоги аз, яхаи корзагIаниа лелача Озиевна «новьюсте» де оергIелбаш, уцахь яраш сенна уйлаш йола «IентIя». Цар бIаргIа из хозача мехкарех бIаргтоа а... Шинкъа а кхьанехье а. Бешкъар. Юхьера а а кIента бIаргIа. ГIаэтар Назановски райпо болх бен йолче хозача йола. Сов тIоагIа гIотабеннача» безамо дагардар дIа ца ялача хитанзар из.

Х. СУЛУМБЕКОВ.

ДИКАГIА ФУД?

Дунен тIе мел йолча ашареште юкъе этгара дикагIа яхь МалгIобикан районна автотранспортни предприяте специера Алероев Мухарбика «Гобаьккха лоам ба» яха илли. Духха уйлаш гIомайаш цун керта везаш варга хьежаш лоаман довахIите юкъе ше цхьаь яIсача хозаче яIийла гIайIарех дешаш хьакхаэна.

Ишшта гIалар эшарна хьалхарча денош а. Шийна новкъосташе деттача кIоранехь кода чу а хьежаш, «ма цIена а ца ло, чу хьыа а да хьо» яхаш вагIаш цхьа юкъ хьккар Алероева. ТIекхоа дIамелар. Цу минута цун лергах кхийтар дукхадезача нлле оаз. Шолларгбе дIа ца яларча витанзар из.

Х. ЭРЗИЕВ.

Цирк!

• КЕРДА ПРОГРАММА

ПIоабаьнача, дог айденача наьха белгар хьаьох укх деношка Грозныра цирке, КПСС XXVII съезда сийна шоаш отталь керда программа гойташ ба РСФСР халкъа артист дапашшьа Мстислави РСФСР заслуженни артиста Запашная Долореси. Уж шиъ вай республике духхьенча бахьхаб.

Шолгаа да-кх пиллашне армянски кинематографиста дувцI тIом чакхбаьнчаул тIекъаIга шиI кхо бер кхоабаш яIгача армянски кхалсага кхелах лаьца. ТIом чакхбаллача, хало а атто а Iоашш, шиI кхо бер кхоабаш, тIем тIара шиI мар Рубен сихгIа маьрша а волаш тIемаргаэнаш, шолгаа хеташ йлкай Сираныш. ТIом чанхбоал, цIавера Рубен, бакъда, духха ха иллеашта ца бите, тIом болча халеэзал а бите, тIом болча халеэзаваккача тIема санитаркана Вардуша ДIагIа а вахе, вахаа хов из.

Сираныша Iалъамате хала да из, бакъда, хала дале а, кхьчарча шиI дог да ца хоIташ ях из. Дага а а доаш цIка хIара а шийн, чувол Рубен, Ха дIаIйола. Сираныша а Вардуша а йиилу шоайла хIама эгIазло. Доккхий куI бераш, кIаранс шиI вахара ишкъ лоьх. Ше ираз долаш сан кет Сиранушa.

1985 шера город Минске хIинчча XVIII Ерригсоюзни кинофестивале режиссера Мкртчин Альберта уу керта-тера пIсин дипломи. Сираныша сурт-сибат кхоллаш йола актIрех тIоаIа Галина а ду премин, цу фестивале гойтача фильмашца хIинача кхалнаьха ролашта юкъе дикагIа укхо доззаьнаш роль я ваье. Рубена роль ловлаеш ца цIихсза воозаш вола антер — СССР халкъа артист Мкртчян Фрузник.

«МА КЪОНА ДАР ВАЬ»

Ишшта цIи тиллай шоай кердача кIинокартинах А. Довженко цIергIча украинскни кIинотуне кIинодеятелаша. Цу тIа дувц тIом чанхбаьнча цхийтта шу дахьначул тIекъаIга хIинача хIамех.

В. КОВАЛЕВА.

Республика экранаш тIа

«ТАГГЕРА IАН САЙРЕ»

Режиссера Шахназаров Карена «Тхо джазера да» яха фильм доаннаш вIашгIкхетар худ, цу кIинокартине хила дешь халлашаш Ерригсоюзни актерашта Томаде аьнца воалаваьча репетитора Алексей Андреевична. ШиI деххар дисса кхоачашбар хуллахаш Iомадаь волчу, бакъда, иа фильм ародалаьлехьа инфаркт а хиле ла. Массанена везалу Алексей Андреевич, халаа ЗхIлха из кхалхар Iалъамате хала а хул царна. Цун биографи тахна болаву режиссер Шахназарони кинодраматург Бородянский Александри. Ишта цу репетитора Алексей Андреевича вахарах лаьца язъяь я из сценари. Бакъда, фильме цунна ду Беглов Алексей Иванович яха цIи, иа ва IIама эстрадни программа отгаечун помощнике.

Ловзевенначул тIехьаьгIа цхьаь вус Алексей Иванович, цхьаь вале а, ираз доаш вола саг эстад цунна цийх, хIама а деррина шиI вахар йалуш болх бу цо эстраде. цига шийна карагIдудаучя хIамаех доккхал- а ду. Эстрада чIоагIIагIа цо доккхал деш дар — из эстрадни программа кIийчьеш цIка город Гагре хинна шиI эламигача бийгIача цо дIайнъа Iа Iалсайре.

Шиl тайпара гIайгIане а лирически а комеди я из. Бакъда, боньонца цига хулар, Алексей Иванович вахар довзаргдар цунга хьажа кинозале ца нийсвенначоа.

Беглова роль довзаьнаш СССР халкъа артиста Евстигнеев Евгене. Гуррга вайна уьх фильме бовзаш бола кхыдола артисташ а.

САЙ БЕРИЙ ХАНАРА ТАНГО»

Шоай кердача кIинокартина хет цирка программа. Гетгара гIадолаь уж клоуназ бIаргабайча. Эламигача эрителашта шоай говзал йовзийташ бI Ерригсоюзни конкурса лауреаташ, артисташ Б. Дурдинови Ю. Ваникови.

Цирке деррига а сакъерга ме да. Цун программага хьожаш яьккха ха цIьанена а йицдургьаш.

Л. САУТИЕВА.

ПРОФСОЮЗНИ БОЛХЛОЙ СЕМИНАР

Уж деношка профессиональни союзний IIIагIа хилар культпросветучреждений, профсоюзний шоай лоIамеча спортивни общества болхлой семинар-совещани. Цига облсовпрофа секретара М. Пугоевас хоам бир клубни учреждениски спортивни гIирсеки пайда эцила товдарах бола КПСС ЦК соцам кхоачашбара лелIаьх а халкъа культурни спорти наха юкъе йоаржалгга ДIахо дегIадоладарах—облсовпрофа инструктора Л.А. Чеатиева.

Балха тIа деталабьашначарна дIаелар ВЦСПС Сийлен знакаш.

Х. ГИРЕЕВА.

СПОРТ

МОСКВЕ ХЬИНАХАБ

Дукха ха йисаш КПСС XXVII съезд хьаелла. Вай мехка дикагIойола спортсмечаш данха лоанарда съезда делегаташтгеч хьашшатен гойтагIойола спортивни программаца юкъе.

Вай республикера Москве хьийхаб РСФСР заслуженни тренер Э. Якушов, цо хьалхабуь СССР спорта мастераш акробаташ Качалова Ольга, Володина Елена, Куренкова Татьяна, гимнасташ Мазиев Рашид, Демченко Анатолий.

• ИНЪЛАГА ТУР

Нохч-ГIалгIай республика футболал йолча Iви чемпионата гIирсеки тур чакхъьаьнай. «Ремонтник» счет 3:2 йоаш динамовцаш эшабен. Кхыдола говзарш тур тIе. Тура чакхдалар: «Юность» — «Буровик»—2:0, «Строитель» — СДЮСШОР—2:0, «Ракета» — «Спартак» — 1:0, «Локомотив» — ДСК — 3:1, «Вайнах» — «Машиностроитель» — 2:1.

Хьалхарча мотт!ге я барХI очко йола «Уронай» яха команда.

М. ЭРЗИЕВ.

• ДОЗАЛ ИЦЕШ

«Уронай» яхача шиI лоIамеча спортивни общества республикански совето чакхъьаьхар дозал йидара яхьаш. Котбалъар Сунженски района Хьалхи партийни съезда цIергIача колхоза физкультурникаш. IОртбоаха мимистерстване команда шолдагIа мотт!ге я. Наурски района В. И. Ленина цIергIача совхоза коллектив кхоалагIа хилар.

Цу яхьашка тхе саго цIьболалагIча спортивни разряда - нормативаш кхоачашбир.

Т. СОКОЛОВА.

• ТОП КХОССАР

Уж деношка Грозне топ кхоссараш йола яхьаш хилар. Уж чакхъьаьхар ДОСААФ городской совето. Цига дахьа лоаташ вар 33 спортсмен.

Зламига колибр йола топ кхоссаш котбалъар механираша эскуе № 54 йолча школа дешархо И. Акселнова. маIача неха юкъе линяменеи Н. Стефанюк. Шолларга мотт!ге ба 3. Айдаевай С. Алейникови.

Зламига калибр йола топ кхоссаш тодам баьккхар маIача нача юкъе № 1436 йолча АТК автоколесара, СССР спорта мастера А. Сенчушина, механарша юкъе № 41 йолча школа дежархочу М. Слиньковас.

Н. МИШУРОВА.
ДОСААФ ГК инструктор.

Редактора зам.
М. М. ХАМХОЕВ.

ХЬАМСАРА ДАЙИ НОАНОЙИ!

Л. Н. Толстой цIергIача Нохч-ГIалгIай пачхьалкхан университета педагогикан психологен кафедре

ДIахо болх беш я бераша ткхетам балара дезаларша тIо дара йола методически центр.

Методически центре шоана дургьа дезале бера ткхетам балара, бераштен дашта-ноанойтен юкъера гIуланкан нийса вIашIехьадахара даьнъерача дуьхьачча лелаш йола квалифицированни консультаци.

Педагогикан психологен кафедра балхахоша гIо дерзда шоана шоай берех хIаране шиI къасьта болча а хьадда ха яьнича хана бера хулаш йола а башхалонаш йовза, бера оамаI шоаш, из «хала хулла» хана хьалхача уьггаа проблемаш ыъестае, эламига саг нравственно дегIабара наькъаш белгалде.

Консультацинхо болх бу шоатта деношка 11.00 сахьат даьлча деш 14 далладза.

Тха адрес: 364907, г. Грозный, А. Шерипова улица, 32, Л. Н. Толстой цIергIа Нохч-ГIалгIай пачхьалкхан университет, педагогикан психологен кафедра (ауд. 10).

Телефон 3-47-61.

ТЕЛЕВИДЕНИ

13 ФЕВРАЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Мультипликационни фильмаш.
9.10 — «Гушдар — теша халлаш».
10.10 — «Кхел». Художественни фильм. I-ца серн.
11.45 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — Вай мехка телевизионни студей документальни фильм «Артера Iамаш».
15.30 — «Шаьттни школа».
16.00 — «Кердадараш».
16.05 — Хьа ранненни библиотекаца. В. И. Ленин — «Великий почин».
16.45 — «Халъха ашараш».
17.00 — «Илмен вахар». Узбекски ССР Iилмай академин.
17.30 — «...Йихайтта шу дахьнен боккхагIен».
18.15 — «Дика тIехьа гIулакхех».
18.45 — «Тахан дунен тIа».
18.55 — Социалистически Къэхlегама Турпала, Ленинскни Пачхьалкхенан премей лауреата, композитора Г. Свиридова авторски сайре. Перемьа йовча хана (20.10) — «Кердадараш».
21.00 — «Ха».
21.40 — «Кхел». Художественни фильм. 2-ца серн.
22.50 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — IуйIанара гимнастика.
8.15 — «Город дошоча артIен юкъе». Телевизионни фильм.
8.35 — А. М. Горький. «Керах илли». «Буревестникан илли». 7-гIа класс.
9.05 — Испански мотт.
10.05 — «ГIаттар». Документальни фильм.
10.35 — 11.40 — Зоологи. 7-гIа класс.
11.00 — «Шитта аттен!». ЦIа йохерамзен правилаш. Iилман-популярни фильм.
11.10 — «Наьна школа».
12.05 — Физика. 8-гIа класс.
12.35 — Г. П. Гайдар. «Шоаш». 5-гIа класс.
13.35 — «Художникна сесага сийлахь». Художественни фильм субтитрашца.
15.00 — «Кердадараш».
17.05 — «Дохна Махайнан балха деношан цIейшш». Фильм-портрет.
17.35 — «Заманхо» (гIаттай меттала).
18.05 — «Нохч-ГIалгIачен дай».
18.25 — Цlе байранх лелаеча коллективашна. «Солнечный» совхоз (нохчи меттала).
18.55 — Съезда делегаташна хьрнай. «Ведущий инструмент» завода токарий бригадирах Г. Ф. Кирпиченков кинонерин.
19.05 — «Дерриге ялха республикера». Художественни фильм.
20.20 — «Ритмически гимнастика».
20.50 — «Дербент». Телевизионни документальни фильм.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Литературни альманах».
22.45 — «Кердадараш».

14 ФЕВРАЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Концертни зала чу дешархоьа».
9.25 — «ГIишлошъярн архитектурен». Кинокурсал.
9.35 — «ДIалонх, Сибаретера ландар».
10.35 — «Кхел». Художественни фильм. 2-ца серн.
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Кердадараш».
15.30 — «КъэттьагIга шерашерга коммунистан. Телевизионни документальни фильмаш «Тешаме», «Вай ахархо».
15.40 — «Эрсий къамаьл».
16.10 — «Кердадараш».
16.15 — «Эрмитаж». Итальянски возрождение искусство. 6-гIа передача.
16.45 — М. Карлович. Чюрлёнис оркестраца ля мажор. Концерт. Пильыера передача.
17.15 — Фильм — «Бераштта «Пилпи тIоногIи».
18.00 — Цlе доаннаш мотте кхоачашбир Чечено-Ингушски областа сесторевски партийни организацин Пачхьалкхенан премей лауреата, композитора Г. Свиридова авторски сайре. Перемьа йовча хана (20.10) — «Кердадараш».
21.00 — «Ха».
21.40 — «Версеш». 2-гIа передача.
22.50 — «Тахан дунен тIа».
23.05 — «Цlерийнаш ашараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — IуйIанара гимнастика.
8.15 — «Вай а цIьаьна яхтIара». Телевизионни фильм.
8.35 — 9.35 — А. М. Горький. «Керах илли». «Буревестникан илли». 7-гIа класс.
9.05 — 12.15 — Английски мотт, Iомабу 1-ца серн.
10.05 — СПТУ дешархоьа. Физика.
10.35 — 11.40 — Истори, 7-гIа класс.
11.05 — Н. Тихонова поэзи.
12.45 — Музыка М. Н. Глинка.
13.30 — Р. Бэздберн. Произведенаш гIоногIа гIоола.
14.15 — «Цао цIерзи йиIье йиIа яц..» Декабристаш ветерани.
15.00 — «Кердадараш».
17.00 — «Илли оал Бекарас Касимовгlан». Шин илликархочун турагIенан сибат.
17.25 — «Къамаьл». Произношенин а, ударенин а тIехьагIа (нохчи меттала).
17.55 — «Экрана тIа — вай заманхо».
18.25 — «Нохч-ГIалгIачен дай».
18.45 — «Зон-моза». Телевизионни журнал.
19.00 — Цlе байранх лелаеча коллективашна. Назрановски объединени «Сельхозтехника» (гIаттай меттала).
19.30 — Съезда делегаташна хьрнай. Электротехнически яхь котбалъарагIта. Концерт (гIаттай меттала).
19.40 — «Ненан дагчаьна хийла цунт, бераш». «Ненача хьанала». Болат Бадуев, дагча Мультфильм.
20.15 — «Мультгlан болиш».
20.45 — «Тремзавер». Iилман-популярни фильм.
21.00 — «Ха».
21.40 — Симфонически шуьгIлайн оркестр илгIор рихтиш.
22.25 — «Кердадараш».

РАДИО

13 ФЕВРАЛЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш. Хаоттам.
8.10 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш.
8.35 — Рунимаь.
8.40 — 9.00 — «Театра дIаденна вахар». М. Г. Хадзиева творчески цIер (гIаттай меттала).
9.15 — 10.00 — Тха музыкальни гаверан.
11.15 — Къамаьл ду районни, республикани Сунженски районе передача (гIаттай меттала).
8.36 — 9.00 — Илли оал Яак Йолаш.
11.30 — «НПСС XXVII съезда делегатаех доза дувцIарах». «СССР 50 шу» дахара цIергIа Грозненски кхоачашбаран З. М. Магомадова (нохчи меттала).
11.45 — 12.00 — «Дош гIулакхех чIогIа». Ер.
15.15 — Передачай программаш. Хаоттам
15.15 — 15.45 — «Магирхой вахар» (нохчи меттала).
17.15 — Передачай программаш. Хаоттам
17.15 — «Дотгагlай оазаш».
17.31 — «Шоана, промышленностан а, хьалхарчаьрга». Концерт.
18.00 — «Керда хоамаш».
18.30 — «Юрагра вахар» (гIаттай меттала).
18.40 — 19.00 — «Могашше». Радиомурал (нохчи меттала).

УКВ

17.00 — «Микрофона хьалхашшара театр». М. Мусаев. «Цlахан юрта». Спектакль.

14 ФЕВРАЛЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш. Хаоттам.
8.10 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш.
8.36 — 9.00 — «Хlанза а тIехьа дац». Илле концерт.
11.15 — «Бригадин подрида диналь». Къамаьл (гIаттай меттала).
11.30 — С. Дижаев. Мерзий сюита.
11.45 — 12.00 — «Хlама лоьхьаелий шуьгIлайн Рейд (нохчи меттала).
15.15 — 15.30 — «Дега хьакхамах» (гIаттай меттала).
17.15 — Передачай программаш. Хаоттам
17.16 — НПСС XXVII съезда делегатаех доза дувцIарах. Грозненски мединструментий завода токарь-револьверщицин Г. Ф. Кирпиченко (гIаттай меттала).
17.31 — «Цlе сийлаш» (гIаттай меттала).
18.00 — «Керда хоамаш».
18.30 — «Цlе байранх лелаеча коллективашна». Шелковской район.
18.45 — «Вахара хьакап — советски» (нохчи меттала).

УКВ

17.00 — Румынски ашарий концерт.
17.28 — У. Димаева йохачашъьа ашараш.

Хlотташ

Тахан республике гIолаеп Грозней мохкаш а йолаш, лаьгIа лоа а деллаш, цIьаьшкаша ша билла а йолаш, малхбузехьара секунде 3—8 метр тIоагIа мух а хьекхаш хилеп фегара температура республике 1—6. Грозне 2—4 градус шелал йолаш хилеп гIуо.

Хlоанна мохкаш а йолаш, лаьгIа лоа а деллаш, цIьаьйола моттигашка дохка а доаллаш, тайп-тайпара оагIонашкахьара секунде 3—7 метр тIоагIа мух а хьекхаш хилеп фегара температура бибсана 8—13, дийнахьа 3—8 градус шелал йолаш хилеп гIуо.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: ред актора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехhтохкама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностан транспортен — 2-65-91; орга бохкама — 2-47-84; культура — 2-64-75; письмой — 2-85-64, корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ02079. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 576.